

Betænkning afgivet af Indenrigsudvalget den 16. maj 2023

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af partiregnskabsloven og partistøtteloven

(Nye bundgrænser for offentlig partistøtte og anordningshjemmel til ikraftsættelse af partistøtteloven for Færøerne m.v.)

[af indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget. Alternativet har stillet ændringsforslag nr. 1-4 og 6. Indenrigs- og sundhedsministeren har stillet ændringsforslag nr. 5.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, SF, M, DD, LA, KF, RV og DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af indenrigs- og sundhedsministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af ALT stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (ALT) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* i udvalget (NB) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil ved 2. behandling af lovforslaget redegøre for sin stilling til de stillede ændringsforslag.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlem af udvalget bemærker, at RV støtter lovforslaget. RV ønsker dog at bemærke, at det havde været ønskeligt, hvis bundgrænsen for offentlig partistøtte for deltagelse i regionsråds- og kommunalbestyrelsesvalg var fastsat til et lavere niveau end de foreslåede 80 pct. af det nødvendige antal stemmer for et mandat. RV havde

foretrukket, at bundgrænsen blev fastsat til eksempelvis 60 pct., hvilket i højere grad ville tilgodese de mindre partier i regional og kommunal sammenhæng.

Alternativet

Alternativets medlem af udvalget bemærker, at ALT er bekymret for konsekvenserne for vores demokrati, hvis dette lovforslag skulle blive vedtaget som fremsat. Ligesom forskere fra Aarhus Universitet og Københavns Universitet mener ALT, at de nye bundgrænser er sat alt for højt, og at det vil resultere i øget mistillid til det politiske system.

De øgede bundgrænser er ikke fastsat efter nogen faglig vurdering, men ud fra et politisk ønske om en ny og markant højere bundgrænse, der kun udløser partistøtte til partier, som »kommer forholdsvis tæt på«, og for statslig partistøtte sættes bundgrænsen til 320 pct. af prisen for et mandat. Eftersom »prisen« på vælgererklæringer for at blive opstillingsberettiget er 1/175 af det samlede antal gyldige stemmer ved seneste folketingsvalg, mener ALT, at den nye bundgrænse for at udløse partistøtte uden anden repræsentation på 3,2/175 virker arbitrær og alt for høj. Denne opfattelse er ligeledes delt af forskere fra Aarhus Universitet og Københavns Universitet.

Derudover mener ALT, at det er en uskik at lave om på de demokratiske spilleregler midt i en valgperiode, i stedet for at vente, til der har været afholdt valg, så partier og partilister har mulighed for at planlægge deres aktiviteter efterfølgende ud fra de nye partistøtteregler. Det har derudover den konsekvens, at to partier, Frie Grønne og Kristendemokraterne, der var opstillingsberettigede ved seneste folketingsvalg, og som tilsammen fik mere end 50.000 stemmer, vil miste deres adgang til partistøtte og dermed gå konkurs til næste år. ALT mener ikke, at vælgerne, der har stemt på disse partier ved seneste valg, vil få styrket deres forhold til det politiske system, hvis dette lovforslag skulle blive vedtaget.

ALT har derfor stillet ændringsforslag, som henholdsvis prøver at imødekomme intentionen med lovforslaget om en forhøjet bundgrænse, men sætter bundgrænserne som foreslået af forskere fra Aarhus Universitet og Københavns Universitet, og sikrer, at loven træder i kraft efter næstkommande valg for at afbøde konsekvenserne af, at loven med det nuværende lovforslag træder i kraft midt i en valgperiode.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 2

Af et *mindretal* (ALT), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

1) I det under *nr. 2* foreslåede § 2, *stk. 3*, ændres i *nr. 2* »3,2/175« til: »2/175«.

[Ændring af bundgrænse]

2) I det under *nr. 2* foreslåede § 2, *stk. 3*, ændres i *nr. 3* »2/175« til: »1/175«, og »3 kommunalbestyrelser« ændres til: »en kommunalbestyrelse«.

[Ændring af bundgrænse]

3) I det under *nr. 4* foreslåede § 3, *stk. 2*, ændres i *nr. 2* og 3 »0,8/41« til: »0,5/41«.

[Ændring af bundgrænse]

4) I det under *nr. 6* foreslåede § 4, *stk. 2*, ændres i *nr. 2* og 3 »4/5« til: »1/2«.

[Ændring af bundgrænse]

Af *indenrigs- og sundhedsministeren*, tiltrådt af *udvalget* (udvalget med undtagelse af NB):

5) I *nr. 12* affattes den indledende tekst således: »Efter § 10 b indsættes før overskriften før § 11:«.

[Teknisk ændring]

Af et *mindretal* (ALT), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

Til § 4

6) Som *stk. 3-6* indsættes:

»*Stk. 3. § 2, nr. 1, 2 og 7*, finder ikke anvendelse for tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i folketingsvalget, der blev afholdt i 2022. For tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i folketingsvalget i 2022, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 4. § 2, nr. 3 og 4, finder ikke anvendelse for tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i regionsrådsvalget, der blev afholdt i 2021. For tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i regionsrådsvalget i 2021, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 5. § 2, nr. 5 og 6, finder ikke anvendelse for tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i kommunalbestyrelsesvalget, der blev afholdt i 2021. For tilskud, der udbeta-

les på grundlag af deltagelse i kommunalbestyrelsesvalget i 2021, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 6. § 2, nr. 12 og 15-18, finder ikke anvendelse for private og anonyme tilskud modtaget til og med 2024. For private og anonyme tilskud modtaget til og med 2024 finder de hidtil gældende regler anvendelse.«

[Ændring af overgangsbestemmelse]

Bemærkninger

Til nr. 1-4

De foreslåede ændringer medfører, at bundgrænsen for offentlig partistøtte for deltagelse i folketingsvalg sættes til 200 pct. af prisen på et mandat for partier, der ikke har anden repræsentation, og 100 pct. af prisen på et mandat for partier, som har opnået repræsentation i mindst et regionsråd eller en kommunalbestyrelse. Ændringerne medfører en bundgrænse for offentlig partistøtte for deltagelse i regionsrådsvalg og kommunalbestyrelsesvalg på 50 pct. af prisen på et mandat.

Til nr. 5

Ændringen er alene en teknisk ændring, der skal præcisere, at bestemmelsens placering er før overskriften til § 11.

Til nr. 6

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2024.

Det foreslås i *stk. 3*, at bestemmelserne i lovforslagets § 2, nr. 1, 2 og 7, om nye bundgrænser for modtagelse af partistøtte på grundlag af folketingsvalg ikke finder anvendelse for tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i folketingsvalget, der blev afholdt i 2022. For tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i folketingsvalget i 2022, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Partier, der er berettiget til tilskud (partistøtte) på grundlag af deltagelse i folketingsvalget den 1. november 2022, vil i det år, hvor det næste folketingsvalg afholdes, modtage partistøtte på grundlag af stemmetallene ved valget den 1. november 2022, jf. partistøttelovens § 6, *stk. 1*. Hvis der f.eks. afholdes folketingsvalg i 2026, vil de partier, der i forvejen er berettigede til partistøtte på grundlag af deltagelse i folketingsvalget den 1. november 2022, således først i 2027 få offentlig partistøtte på grundlag af stemmetallene ved folketingsvalget i 2026 og under hensyn til de foreslåede bundgrænser.

Partier og kandidater uden for partierne, der ikke er berettiget til partistøtte på grundlag af folketingsvalget den 1. november 2022, vil i det år, hvor det kommende folketingsvalg afholdes – under forudsætning af at de bliver berettigede til partistøtte – få udbetalt partistøtte på grundlag af dette valg. Partistøtten vil blive udbetalt med en forholdsmæssig del af det årlige partistøttebeløb regnet fra udgangen af den måned, hvor folketingsvalget afholdes, jf. partistøttelovens § 6, *stk. 2*. Hvis der f.eks. afholdes folketingsvalg i oktober 2026, vil partierne m.v. således i 2026 få udbetalt partistøtte for to måneder (november og december) og under hensyn til de foreslåede bundgrænser.

Det foreslås i stk. 4, at bestemmelserne i lovforslagets § 2, nr. 3 og 4, om nye bundgrænser for modtagelse af partistøtte på grundlag af regionale valg ikke finder anvendelse for tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i regionsrådsvalget, der blev afholdt i 2021. For tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i regionsrådsvalget i 2021, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

De nye bundgrænser for modtagelse af partistøtte på grundlag af regionale valg har dermed første gang virkning for tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i regionsrådsvalget, der afholdes i 2025. Tilskud (partistøtte) til kandidatlistes på grundlag af valget i 2025 udbetales første gang for 2026 og sidste gang for 2029, jf. partistøttelovens § 9, stk. 1.

Det foreslås i stk. 5, at bestemmelserne i lovforslagets § 2, nr. 5 og 6, om nye bundgrænser for modtagelse af partistøtte på grundlag af kommunale valg ikke finder anvendelse for tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i kommunalbestyrelsesvalget, der blev afholdt i 2021. For tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i kommunalbestyrelsesvalget i 2021, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

De nye bundgrænser for modtagelse af partistøtte på grundlag af kommunale valg har dermed første gang virkning for tilskud, der udbetales på grundlag af deltagelse i kommunalbestyrelsesvalget, der afholdes i 2025. Tilskud (partistøtte) til kandidatlistes på grundlag af valget i 2025 udbetales første gang for 2026 og sidste gang for 2029, jf. partistøttelovens § 11 a, stk. 1.

Det foreslås i stk. 6, at bestemmelserne i lovforslagets § 2, nr. 12 og 15-18, ikke finder anvendelse for private og anonyme tilskud modtaget til og med 2024. For private og anonyme tilskud modtaget til og med 2024 finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Private og anonyme tilskud modtaget af kredsorganisationer og kandidater for folketingspartier til og med 2024 skal som hidtil alene indberettes af den regionale kandidatliste og alene i forbindelse med kandidatlistens ansøgning om regional partistøtte. Oplysninger om private og anonyme tilskud modtaget i 2024 skal indberettes i forbindelse med den regionale kandidatlistes ansøgning om regional partistøtte for 2025, der skal indsendes i 2025. Hvis den regionale kandidatliste ikke ansøger om partistøtte, ikke er berettiget til partistøtte (hvilket i øvrigt skal afgøres efter de hidtidige regler, jf. lovforslagets § 4, stk. 3, som affattet ved dette ændringsforslag), eller partiet ikke har en regional kandidat-

liste (regional organisation), skal oplysninger om private og anonyme tilskud modtaget af partiets kredsorganisationer og folketingskandidater således ikke indberettes.

Kredsorganisationer og kandidater for folketingspartier skal for 2026 og frem i visse tilfælde selv indberette oplysninger om private og anonyme tilskud direkte til regionsrådet, jf. lovforslagets § 2, nr. 12. I 2026 skal der indberettes om private og anonyme tilskud modtaget i 2025.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 30. marts 2023 og var til 1. behandling den 14. april 2023. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Indenrigsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og indenrigs- og sundhedsministeren sendte den 27. januar 2023 dette udkast til udvalget, jf. INU alm. del – bilag 24. Den 30. marts 2023 sendte indenrigs- og sundhedsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse om lovforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 deputation, der mundtligt har redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 10 spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Anne Paulin (S) Annette Lind (S) Birgitte Vind (S) Bjørn Brandeborg (S) Camilla Fabricius (S) Henrik Møller (S)

Kasper Roug (S) Kim Aas (S) Malte Larsen (S) Heidi Bank (V) Torsten Schack Pedersen (V) Hans Andersen (V)

Eva Kjer Hansen (V) Rosa Eriksen (M) Mike Villa Fonseca (M) nfm.d. Dennis Flydtkjær (DD) Kristian Bøgsted (DD)

Lars-Christian Brask (LA) Jens Meilvang (LA) Lise Bertelsen (KF) Helle Bonnesen (KF) Kim Edberg Andersen (NB)

Nick Zimmermann (DF) Theresa Berg Andersen (SF) fmd. Kirsten Normann Andersen (SF) Sigurd Agersnap (SF)

Jette Gottlieb (EL) Lotte Rod (RV) Noah Sturis (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	6
Moderaterne (M)	16	Nye Borgerlige (NB)	3
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	7		